

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevci, 1924. július 13.

Broj 28. Szám.

Zemla

Í nam je v odrasenoszti ta drůga cecátja, krůh, 'z'ivis dávajōcsa mati: nam ponovno plácsa z 'zítkom za na nyō polijáni znoj.

Zemlé őszvetek sze je zacsnó zdaj: 'zétva je.

Kak edno proscsēnye je toga jákoszti punoga pávra ődba na polá, kí bár nē kríz v rōki, nego koszō na rami noszēcsi ide prōti tam szēr-oplávím táblam. I tá v jákoszt zavrēta hvála je djála nē szamo v toga prvoga nego i tůdi v toga vezdásnyega csloveka naturo 'zeljo do krůha. krůh kak tēla bo'zega szimbolium: „Vzemite i jēte, ár je tō mojetēlo kí je za vász dáno . . .“

Sztrszyeno sztojimo pred váljōcsimi táblami 'zita i psenice, szkem bi obdariti mogla zemla cslovecsi ednolēten trůd i pascslivoszt. I sztrszyeno glēda lēko vszákí nē kmet toga pascslivoga i neobtrůdlívoga pávra delo, koga tēlo je szunce na bruncsano 'zúto szpekla, ali ocsí, kak dűse glēdalō, szo csízto szvetle, te zemelszki dár od nyega 'zivoti — puni dvē mocsní rōk sze v sznōpje szkicseno vloga na zemlō. I gda tak v toga poletja návrocsēsem vrēmēni cēle dnēve znoj kalí od szuncsní 'zarkov pecsívō pávra kō'zo, gda szí drůgi lűdjé po szēncáj iscsējo odtávljōcsi poscsinek: szí preszōdimo i premiszlimo ka je páver i káksega postenyá je vrēden on té, gda szí neszmlűje mōcsi. zdrávja i kō'ze, nezbojí od szunce pecsíví 'zarkov, neglēda szēnce odtávni hlád, nego dela pascslívō neobtrůdno naprē naj kemprvlé vneszē pred vrēmēna neszmlēnosztjov i szhráni tá koma je nakanjeno i za stero je 'ze edno leto csakao, — te ednoleten pōv.

Páver, kmet, koga trůd i delo je nē szamo dűznosztí klíca za szvoje voszkēse — blíznye, nego i bole za vzdržávanye držávno ga sistema, vszē držávnikov i za obsoj szame držáve, je vszega postenyá vrēden, vecs kak ga v ziva zdaj. Po nyega trůda — deli sze zelení pōle i gda ga zraka mōcs dozorí, po nyega znojnatnom trůdi kápke szilje v szkicsene sznopje, i v ocsiscsnom zrnyi v národa szkladicsa.

Páver i zemla, szunce i zrák! Med vszemi pa nájbole nasa: mati zemla, ár vszi mí i tůdi tak 'zétva je szamo tak mogōcsa csi

jeszte 'z'ivis dávajōcsa zemla, kí vszem krůh dá. Krůh za stero sze je 'ze telko krví prelejalo, za stero je histōria blá i je tō ta znánoszt, stera véksi falat krůha more dati csloveki. Míszli sze rodijo i preminējo, vera, trōst i

eldorádója dōba lēko z szilov letijo prēk nász, obte'zítve ali osvobojenyá oblűbe vsze preminējo: szamo edno osztáne neszpremenlívō i vecsna mati kí nász vzdržáva: zemla.

Amerika zbrízala Vogrszki bojnszki dűg.

Zjedínjene dr'záve szo odpűsztilē 2 million dollárov dűgá.

NEW YORK. Zjedínjeni ameriski držáv vláda je odrédila, ka tiszti dvē million dollárov dűgá, kí je zjedínjeni držáv tērjatev od vōgrov z bojnszke dōbe sze naj zbríse. Tak scsē amerika naprēpomocsti szanaciszko vogrszko poszrojilo.

Ameriski banki szo 7 i pō million dollárov podpízali z vogrszkoga poszrojila, Anglia pa 7.9 millionov, kí sze do 19. juliya more vplácsati pri Anglo Banki. Poszrojila garancia pred tůhimi bankami sze tak zgodí, ka de táljemānye vogrszki kapitaliszticsni szkűpin tůdi na 10 million zláti koron zagvűsana.

Japánszka prōti ameriki.

Zavolo priszeljeniskoga zăkonasze Japánszka na retorzio pripravla.

TOKIÓ. Med tů kro'zajōcsmi glászi sze trđi, ka je Japánszki parlament szkleno: *protēstērati prōti ameriskomi priszeljeniskomi zăkoni* i zahteva naj sze tiszti zavrže, tōje naj sze dovoli priszeljenyē japánszki pōrgarov v Ameriko.

Szklenjeno je od japánszke vláde poszlati tōzadevni ultimátom k ameriskoj vládi i csi bi nē dovolila, Japáni ka tō primerno retorzio sztirajo vsze ameriske pōrgare.

'Ze pá napádi na Italijanszkoj meji.

Nasi finanscni sztrázniiki aretirani od Italijánov

BEOGRÁD. Pri Rakeki na italijanszkom kráji szo italj. financi aretirali nasega finanscno ga sztrázniika i szo ga odpelali v Posztojno. Tō je 'ze 24-ti napád za revan-

zo napádeni italij. sztrázniikov od nasi orjunásov. Szamō komissijo, kí je preiszkávō vodila za prvēsi dogōdek szo italijani tůdi napadnoli, kí je tak szvoje delo niháti mogla.

Ninčičov pogōvor z diplomáti Ruszije.

BEOGRAD. Konferencija mále antánte v Prági sze bode zacsēla t. m. 14.-ga. Po informaciáj sze v vládni krōgaj zagotávla ka po szkoncsanoj konferencide reseno pítanye sztáliscse mále an-

tánte prōti Rusziji i pítanye Besarabie. Obednim sze potrdjáva, da príde v csesko Ruszki zasztōpnik 'Litvinov, szkém sze nájdeta dr. Ninčič i dr. Bēnes na duksi diplomátszki pogōvor.

Policija v nemskom parlamenti.

BERLIN. Komuniszti nemske republike szo obto'zeni da szo v zvézi organizácijszo namenjena za razdéranye držáve. Na predlog preiszkoválnoga szodnika je policija zaszedla vsze presztore parlamenta i je zacsēla preiszká-

vati komuniszticsno posztlance pri steri je násla doszta obte'zilni píszem. Zavolo toga dogōdka je med posztlanci velko razburjanye, komuniszticsni posztlanci szo pa vlo'zili oszter proteszt.

Politicsna situácija.

BEOGRAD. Pasicsova pōt v Bled k králi je tůdi nē prineszla ká nōvoga za politicsno situácijo. Míszlilo sze je i sze tůdi escse zdá trđi ka je Pasics prineszo dovolēnye za volilno vládo,

dokecs sze po drůgoj sztráni trđi ka klerikálci (!) v vládo vsztōpjo i tak osztáne delavna vláda. Vsze pa ká'ze tō, ka je volítev neizogibna.

Je vsze mogōcse!?

Interessantno je, ka razmejítev med naso i Vogrsko držávo je szkoncsana, za tō pozvána komissija razplűcsena, ergo je tá meja 'ze definitivna, pa dōnok med nami escse i zdáj kak edno obszédno sztánye kralűje, mírovnomi sztányi je niti szledű nē. Ali csi bi tō bilō, té escse i dnesz nē meli gerentov, kak je tō réden cāgar obszédnoga sztánye.

Zavolo toga je med prebiválcami velka nezadovolnoszt. Gerenti, kí véksi tao je nē v znányi szvoje dűznosztí, nájprvé znájō szvoje pravice, tō je da znájō kakso mōcs májo. Tō pa navēkse pretirajo i szí zadovolűjo 'zelēnyi naprijáteli kvár ali csi 'ze szamo csemēro ali sztroske, potí napraviti. Ka na vékse szvoj szebicsni haszek nezosztáne — je gvűsno. Nigdár sze pa nezvé, pokázana mōcs v obscsinszki haszek, csirávno nē momentánno. Oda sze na competentni mesztáj tō zvē i zarazmi, gda de sze znalo tō ka na skodo obscsine nisterni gerenti szo 'ze tri—stiri lēta nē dáli racsűnov od vértűvanya z obscsinszki vérsztvom. Ali je tákso delo mogōcse v zadovolűcsino národa? Jeli da ne. I gda sze tō zarazmi dōnok, ka na tom szamo obscsinszke volitvi i obscsinszka autonomija pomore.

1.) Vucsitel kí je tůhi, kí sze ne majzlá i je po 'informácijs' „nezaneszlív“, je prōti visesnyoj odrébi i dekréti od ní'zje oblászti degredíran lēko za pomo'znoga, z kōdiskov plácsov. 2.) Vucsitel kí je znáni 'informátor' je pa pōleg „nezaneszlívosztí“ tůdi trgōvec z medom lēko i csi tůho valuto brez overenya neszé prēk meje, csi nyemi rávno vzemejo, dobí nazáj i tō visesnya oblászt ne csűje i nevē csirávno nōva pragmatika za držávno namescsence nacsí právi, lēko tr'zi dale, niti obrtnoga lűszta nepotrebűje. 3.) Vucsitel dobro plácsani od držáve, imenűvani od držáve v fárho sōlo, dobí povszeszili (csi rávno bi nē steo) od gmajne prōszto sztánűvanye ogracsēk i escse zemlō za cipike v vrēdnosztí letni 6—7000 koron, stero nyemi nē slo. Rávno tiszta gmajna pa farari szamo tiszto létno plácsō scsē dati, za stero sumo je tiszti pred bojnov 80 szrákic lēko kűpo, zdáj pa komaj edno szamo. Tō szo trí prilike, stere szo szamo prinasz mogōcse.

A murska-sobotai önk. tüzoltó egyesület 40 éves jubileumához.

Még ilyen áldozatok árán is az egyesület bizony adósságokba keveredett és azokat a község támogatásával és adakozással 1884. április 1.-ig mégis rendezte. Ilyen adományok voltak b. a. a Poncier biztosító intézettől, a városi lakosságtól és új alapítótól, kik közé léptek: Hutter József markusóci földbirtokos örökösei nevében Wiechera József gráci postatiszt, Első magyar általános biztosító társulat, gróf Széchenyi Tivadar, gróf Szapáry Géza, gróf Spauer Ivánné rakicsányi uradalma.

A tüzoltó védszentjének a napját: Florián napját választották ki az első tüzoltók is ünnepnapjuknak, azaz olyan napnak, melyen mise keretében a templomban gyűlnek össze évenként hálaadásra. Sajnos, ez a szokás azóta elhalványodott.

Megszivlelendő határozatot hoztak ugyancsak az alakulás évében 1882. április 27.-én a tüzoltó — egyesület és a város, mely szerint kötelezővé tették, hogy az utcák közepének mindenkor szabadoknak kell lenniök annyira, hogy a tüzoltók véletlen esetben is szabadon közlekedhetnek, és pedig még vásárok esetében is, különösen a főuton — most Aleksandrova cestán, — hol három irányból találkozik az országot és ezért ott sátraknak lenni sem szabad, hanem azok csak az utcák szélein helyezhetők el és pedig a templom felé és a lendva-utca felé. (Jó volna ezt ma is szigorubban betartani!)

A működő tagok névsora többszörös változáson ment át, mert azokat a gyakorlatokon való pontos részvétel megalkalmatlanság szerint minősítették. Az első egyesületi szolga Hirschl Mór volt. A működő tagok óhajához képes elhatározottak az is, hogy az egyesületi teli mulatságok napja lehetőleg a Katalin nap legyen.

Az első Katalin bál 1882. nov. 15.-én volt.

Egy év leforgása után a tüzoltó egyesületi élet annyira kimélyítve és oly intenzív lett, hogy 1883-ban, mikor a tüzrendészet megyei és országos szervezése meg kezdődött, egyesületünk véleménye is kikérve lett. Az egyesület akkor kezdett kontaktust keresni a megyei és országos szervezetekkel, részt vett már idegen egyesületek ünnepélyein és szorosabb érintkezésbe lépett a vármegyei gazdasági egyesülettel is.

Schicht

Pravo SCHICHTOVO-milo z znamko „JELEN“

je že 60 let znano kot najboljše in najizdatnejše od vseh vrst pralnega mila.

Pravo samo z imenom

„Schicht“ in znamko „Jelen“!

Sőt az egyesület ekkor már kulturmissiót is vett fel céljai sorába és 1883. február 4.-én. működvelői előadás keretében szórakoztatta városunk közönségét fényes erkölcsi és anyagi siker keretében.

Részt vett működő csapatával a szentgothárdi egyesület zászlóavatási ünnepélyén, melyen tapintatos gyakorlataival dicsőreget aratott.

1883. március 4.-én a parancsnoki tisztet a közgyűlés határozatából Kovács Károly vette át, ki élénk belső egyesületi életet teremtett, szép felszereléssel látta el az egyesületet és ki alatt életbe lépett az a rendelet, mely szerint a községi lakosság köteles tüzvéssé esetben minden erejével a tüzoltó egyesületnek segítségére lenni, fogatot is szolgáltatni, e célra igénybe veheti a karhatalmat, az ellenszegülőket pedig a kihágási törvény 141. §-a alapján szabadság és pénzbüntetéssel lehet megfenyíteni.

1883. évi július 9.-én az egyesület hivatalosan vett részt a radkersburgi császár fogadáson az ottani tüzoltó egyesület kérelmére rendfenntartási segédkezés céljából 42 taggal és ekkor is kivívta magának a legnagyobb elismerést.

Az ezt követő években különben az egyesületi élet már a rendes mederben folyt le és előre. Az egyesület rendes hivatásának élt és igen szép eredményeket ért el egymás után nemcsak helyben, hanem a szomszéd falvakban felmerült mindenegyes tüzestnél segélynyújtásaival.

Az egyesületi vezetésében az 1885. újra változás állott be, a menyiben az április 20.-i közgyűlésen az elnöki tisztséget lemondás folytán Götz Ferencz járásbíró, a parancsnoki tisztséget Fúrjakovics Zsigmond, míg a segéd-tisztséget és jegyzőséget Kirbisch Ferencz tüzoltók vették át. Ekkor lett egyesületi szolga Zauneker Antal a hányagságból és megbízhatatlanságból elbocsájtott Hirschl helyébe. Ez év-

ben vette kezdetét éjjeli tüzörszolgálat is a rendelet szelleme értelmében. Szakszerű kiképzésben is részesült az egyesület az ősz folyamán, amennyiben Kardos Sándor nagykanizsai hivatásos szaktüzoltó az egyesület kérelmére itt hosszab időt töltött el és a működő csapatot teljesen felszerelte és ki is képezte.

Az 1885. évtől királyi adományképen az egyesület 100. forint segélyt kapott. A tagok száma lepadt annyira, hogy megmaradt 54. pártoló és 34. működő tag. Meglazult az egyesületi élet értelmétől, mi maga után vonta az elnök lemondását. Az egyesület elnök nélkül maradt az egész évben, mert tisztségét senki sem akarta vállalni. Csak az 1886. évi 7. évi megtartott közgyűlésnek sikerült újra Agustich Pongráczot megnyerni az ügyek élére, ki a tisztséget ideiglenesen a közérdek hatása alatt elfogadta, bár a vezést magát Fúrjakovics Zsigmond parancsnoknak adta által.

Az egyesületi élet meglazulásának okait feljeldünk nem sikerült. Csak egy jellegzetes tünet van megörökítve. Ebben az időben jelentette Rituper József szertárnok, hogy egyesek

a városban, kik az egyesületi életet azaz ruházatot profanizálták, mint ilyen említ fel Rothgans itteni lakos házalót, ki ilyen ruhában szemtelenkedett kéregetni és körüljárni. Természetesen szigorú hatósági fellépés és büntetés lett ennek a következménye meg elzárás, azonkívül hatósági rendelet adatott ki, hogy tüzoltói egyenruhát csak tüzoltók viselhetnek, ezek pedig arcképes igazolvánnyal lettek ellátva.

A valódi ok pedig úgy látszik a mostoha támogatásban rejlett, mert a működő tagok tovább is éltek szorgalmasan hivatásuknak. Ezt tükrözi vissza az a felhívás, amely az 1888. évi ápr. 8.-i közgyűlésből lett a közönséghez kibocsájtva és amely egyebek között ezeket tartalmazza:

„Egyesületünk rendeltetése nemcsak a tüzvéssé, hanem minden elemi csapásban, legyen az árvíz, avagy földrengés, megóvni az egyeseket, hasznára lenni az egész községnek befolyani a vagyonsodás előmozdításában az által, hogy a fekvő érték megsemmisülését megakadályozni, e szerint közvetve az adózási képessége, fenntartani, erősíteni törekszik.

(Folyt. köv.)

Az oroszországi magyar bolsevisták kongresszusa Fegyveres forradalmat akarnak szítani Magyarországon.

BUDAPESTI jelentés. A „Magyar-ság“ megszerezte a moszkvai magyar bolsevisták kongresszusának jegyzőkönyvét. A kongresszus Szamuelligyászünneppel kezdődött, haláláról egy felvonásos szindarabot adtak elő. A magyar bolsevikoknak az a szándékuk, hogy 2000. agitátort küldjenek Magyarországra, hogy magukhoz ragadják a szakszervezeteket és sztrájkokkal előkészítsék a fegyveres forradalmat. A katonaságot kiakarják irtani. A bolse-

vikik főleg a törpebirtokosok és a szegény földművesek között agitálnának. A kongresszus megállapította, hogy a magyar hadifoglyok és a magyar vörös katonák hangulata kedvezőtlen a bolsevistákra, mert haza vágyódnak. Raab szerint vezetőjüket át lehetne adni a csekának. A kongresszuson Kun Béla elnöklettel és Pogány József ismertette a magyar állapotokat. A főszóvivő Rudnyánszki volt.

Izjava M. Arcibaševa*)

(v procesu Konradi)

Znameniti pisatelj M. Arcibašev kateremu se je nedavno posrečilo istrigati se iz sovjetske Rusije, postal je lauzanskemu sodišču v zadevi procesa Konradi svojo izjavo.

Isključno radi znamenitosti, katero predstavlja ta izjava, jo priobčimo v popolnosti:

Jaz, ruski pisatelj, kateri svojo domovino iskreno in prav tako kot pravo mater ljubim, smatral sem svojim dolžnostmi, nje ne zavreči v letih težke bede. Radi tega sem ostal celih šest let v Rusiji, ne glede na nevarnosti in pomanjkanja in pred

*) Bár szmo ne prijateljé táksi ednosztránszki politicsni piszáo i venkrájivi szodbái szmo v isztinszki támosnyí razméráj láiki, dónok pa ár je izjava od ednoga nájbogsi ruszki piszátelov pred szodnijov dána, i kak reszan intereszantvo za vpogléd v življenje R. národa, ár eszíravno ne vsze níkelko isztine pa ze jeszte vu nyem, zát ga v celoti prineszém. V Prekmurszini pa zát ne, naj ne predrúgacsimo niedne recsi, nego naj osz-táne originálen.

mojimi očmi je prošla vsa epopelja boljševizma z svojim nespametnim začetkom in nesramnim koncem.

Pri časti pisatelja in človeka prisegam:

Ne pripadajoč nobeni politični stranki, brez premoženja, služoč si kruha lastnim trudom, nastopim z pričevanjem proti boljševikom, ne računajoč na nobeno osebno korist in govorim čisto resnico.

Ta resnica je odvratna in grozna. Boj, ki se je v Rusiji vodil dolgo, zelo dolgo proti absolutizmu zapustil je pogubnosno nasledstvo: mnogoštevilne kadre profesionalnih revolucionarjev, katerim so se izsušili možgani v zaduhlih revolucionarnih kletah, odgojeni v duhu utopnih idej, neusmiljene borbe in nepomirljivega sovraštva.

Ti ljudje niso bili stvaranja sposobni. Znali so se samo boriti in rušiti kakor vojska za kondotjera, tako je bila tudi njim revolucija »reson d'étére.« Za mirno svaranje jim ni mesta, raditega so rajše poglobili revolucijo ter žrtvovali zaklade svojega

naroda nespametnim izmišljijam svetovnega revlucionarnega požarja.

Z močjo demagoških besed, premeteno izrabivši utrujenost vojaške množice, izkoristivši kmetsko pohlepnost za zemljo in uporniško razpoloženje delavcev, so oni zgrabili v Rusiji oblast v svoje roke.

Naspretno z splošno razširjenim mišljenjem jaz trdim, da boljševizem ni bil neizbežna pojava — psihoza mas — ki naj je obvezela ves ruski narod. Jaz zatrjujem, da ni bil krvavi prevrat dne 7. novembra 1917 izraz volje naroda. Nisem bil namreč jaz sam temveč mi vsi smo bili priče one stekle agitacije, ki se ni pred ničemer zaustavila in katero so bolševiki tekem 8 mesecev vodili v armadi in med delavsko množico z namenom povzročiti ustajo. In dasiravno so jim bila dopušteno vsa sredstva od najnesramnejše demagogije pa do očitnega podkupovanja dasiravo so si boljševiki prizadevali z vsemi silami, probuditi med narodom zverinske instinkte, dasiravno so se zatekli k pomoči zločinskih izmečkov člo-

veče družbe, dasiravno so obličali z zlobnim obrekovanjem vse drugomisleč, dasiravno so prepričevali temno, nerazumno ljudstvo, da mu zamorejo samo oni — komunisti — dati miru, kruha in prostost, kljub temu se jim je posrečilo povzročiti eksplozijo že le z največjimi napori in občutljivimi neuspehi.

Vendar ta eksplozija ni eksplozija gnjeva naroda, kakor to zastoni trdijo boljševiki. Vsled zmešnjave in pasivnosti večine boljših slojev, je bil izvršen prevrat z primerom neznanimi tolpami nahujskanih vojakov in delavcev, z pomočjo sovražnikovih agentov, dezertorov in zločincev. Pač pa se je volja ogromne večine slojev ruskega naroda dovolj očitvidno pokazala v tej krvavi borbi, katero se je začela proti boljševikom takoj z prvim dnem njihovega vladanja. Vso rusko časnikaštvo brez razlike strank in struj nastopilo je proti njim. Intiligencija je strahom odskočila od nesramnih demagogov in uzrptorjev.

(Dalje)

GLÁSZI — HIREK

— **Ogny.** Kiszalák Stevan vértá szlámov pokrite nabijance sztreha v Gornjoj Lendavi je júnijsa 22.-ga z neznánoga zroka dolzgoréla. Kvára je cca 3000 Din. — **Brúneć Matjá** z kmet v Dekležovji je t. m. 9. v nocsi ob 11 vóri neszrecsen pocsinek meo po obrúdenom zétvénzskom deli. Neznáni neprijátel szi je zbrao prvoga szna priliko i vúzgaó v pármí szklajeno szenő, na stero je zgoréla Brúneća vesz vérsztvena i sztanüvanye hramba, szenő, nikelko sznopja, kóla, plügi, masini itd. Skoda sze cení na blüzi 6—700 jezero koron.

— **Tolvajja.** Preminőcsi tjeđen szo sli dekležovszki koszci okóli pónőcsi koszít, gda szo napamet vzéli pütara z krosoyami na hrbiti. Koszec eden je tüdi pütar i szi je miszlo: »jesz csi idem za kokósi ali bilicami po ceszti odim.« Té pütarje szo pa na trávnika szumnívi bíli. záto szo je koszci z kozsami okóli vzéli i k zandárom gnali, gdé sze je zvedlo ka szo kokósi v Dekležovji szpokradnoli. Posztópanye próti nyim sze je zecsélo. — V márkisevci rávno pri tiszti hí'zaj, kak preminőcsi tjeđen szo vnocsi od VII. 9. na 10.-ga pá odneszli 2—2 kokósi i 2 piszeti. Interesantno ka sze godi tó rávno pred veszelicov na »Hidvégi« i pred szenyom v »Püconci« gda péneze trbé! Gucsijo szi pa, ka níkádomi v mocsnoj zétví dobro szpádne küreca zupa i pohani piszanci. (?)

— **Veliki zupan g. dr. Pirkmajer** v szprevodszvi tájnika je 7.-ga júlija szo v M. Soboti müdivsi vecs deputácij szprijaó na szrèzkom poglavárszvi stero je z nájkšov lübéznosztoz poszlühno i potróstao. V szpremszvi szrezkoga pogl. g. Lipovseka je popódnévi obis kao Hodos, Rogasovce, G. Lendavo i Cankovo. Vecsér je pri Dobrai na nyega postenyé velki bankett büo z steroga szo szi vsze korporácie tao vzéle. 8.-ga ob 8 vóri sze je v szprevodszvi g. Lipovseka odpelao v D. Lendavo na szlüzbeni obiszki.

— **Imenüvanye.** V dežélno pridobainszko (keresetadó) komissijo je za ketrigo do 31. dec. 1931. imenüvani g. Čeh Franc trzeci v M. Soboti.

— **Minimálna tarifa z Vógrí** je po zacsasznoj pogodbi, júlija. 8.-ga tüdi i prinasz v zítek sztópila. Pod tom sze razmi, ka od z Vogrszkoga pripelanoga blagá to najnisiso carino trbé plácsati.

— **Személyi hir.** Maribori kerületünk löispánja dr. Pirkmajer titkária kíséretében i. hó 7.-én a kerületi főnökségen M. Sobotában időzött. Itt időzése alkalmából küldöttségeket fogadott. Délután folyamán Lipovšek járási főnök ur kíséretében G. Lendava, Rogaszevci, Cankova és Hodosra tett hivatalos kirándulást 8.-án reggel 8 órakor D. Lendavára utazott.

— **Templomrablás.** F. hó 6. és 7. köztí éjszakán eddig ismeretlen tettesek betörték črenšovci templomba s elrabolták a monstanciát, (szentségtartó) s az áldoztató kelyhet. A tettesek a sekrestye ajtó felfeszítése után jutottak be a templomba, s az ajtó fészítéshez a templomból hoztak egy kereszket is. A kis ostyák a temetőben voltak elszórva, még a szentségtartóból hiányzó nagy ostya részét másnap a Žižka-i uton találták meg. A rablók csalatkoztak, mert rettenetes bűnük anyagilag keveset eredményezett. A nyomozás megindult.

— **Korosma bérbeadás.** F. hó 6-án adta bérbe 3 évre Turniščeai község két korcsmáját. Az egyiknek évi bére 332.000 kor., bérli: Faflik, a másik 301.000 korona, bérli Gerenčér. A két

ház tehát jövedelmez a községnek évenként 639 ezer koronát, vagyis naponta cirka 1730 koronát. (Tehát le az alkohollal, vagy fel???)

— **Nagy földrengés Ázsiában.** Londonból jelentik: Az angol és szárazföldi földrengésjelző-állomások India, Turkesztán, Afganisztán, Észak-Tibet környékéről, továbbá Portorico és a nyugatindiai szigetek környékéről heves földrengést jelentenek.

— **Kinevezés.** Flegár Iván murskasobotai levélhordó, ki eddig segédszolgái minőségben volt alkalmazva a postánál, a ljublanai posta és távirda ügyi igazgatóság dekretuma értelmében definitív (végleges) szolgárává lett kinevezve s egyszersmind a megérdemelt magasabb fizetési osztályba sorozva.

— **Négy napig nem temettek el egy halottat.** Mihók János vrbicai földmunkás kisgyermeké ezélt hat héttel súlyos égési sebeket szenvedett. A gyöngye szervezetü gyerek július 1-én belehalt sebeibe. A becskerekai ügyészség ebben az ügyben vizsgálatot indított és a holttestet addig nem engedték eltemetni, amíg a kirendelt orvosi bizottság meg nem ejtette a vizsgálatot. A szülők erre koporsóba tették a holttestet, bezárták a szobába és elmentek aratni. Négy napig nem jött ki a bizottság és a kis halott négy napig a szülők lakásán volt felravatalozva.

— **A Nizza—bécsi express balesete.** A Nizza—bécsi luxusvonalat Vezine közelében Voltri és Arenzano állomások között összeütközött egy tehervonattal. A luxusvonalat főszakácsa súlyosan, a vonatszemelelyzet néhány más tagja pedig könnyen megsebesült. Az utasok mind sértetlenek maradtak. A vasutvonalat rövid időn belül helyrehozták.

— **A pápa megsebesült.** Rómából jelentik, hogy a pápát, miközben lakosztálya szobáin áthaladt, egy léghuzam következtében hirtelen becsapódott ajtó megsebesítette.

— **A szovjet csapatokat koncentrái a besszarábiai határon.** A lapok megerősítik azokat a híreket, amelyek arról számolnak be, hogy a szovjet csapatokat koncentrái a besszarábiai határon. Az a vélemény, hogy a csapatkoncentrációval Oroszország a kásántant prágai konferenciájára akar nyomást gyakorolni.

— **Beltinci.** Augusztus 12-én lesz öt éve, hogy a prekmurjei önkéntesek a jugoszláv csapatokkal egyesülve Prekmurjét Jugoszláviához csatolták. E nap megünneplése céljából az ünnep előestéjén az Önkéntesek Szövetsége a bratonci Horváth Pál elnöksége alatt Belatincon rövid összejövetelt tart, amelyen megjelennek a maribori, ljubljanaei és a zágrábi dobvoljácok is. 12-én lesz pedig ünnepi mise az elesett hősökért, ezután ünnepi beszéd s végül délután széleskörű népmulatság.

— **Az orosz hadsereg létszáma félmillió.** Moszkvából jelentik: Trockij kijelentette, hogy Oroszország hadserege téves becslésekkel szemben összesen 562.967 ember. Ezt a létszámot csökkenteni akarják.

— **A Dol. lendavai járási főnök** (srezki poglavar) az idei évben a következő hivatalos napokat fogja megtartani: **Beltincén:** július 12, 13; aug. 9, 10; szept. 13, 14; okt. 11, 12; nov. 15, 16; dec. 13, 14; **Dobrovnikon** Toplak Iván vendéglőjében: jul. 26, aug. 23, szept. 27, okt. 25, nov. 29, és december 29-én. A járási főnökség székhelyén Dol. Lendaván a hivatalos órák a felek részére minden kedden és pénteken vannak 9-12 óráig.

— **A bikák díjazása az 1924-ik évben befejezve.** Az idei évben az egész járás területén a legszebb bikái Nedelica

községnek voltak. Ezután jött Tesanovci, Moravci, Vadarci, Brezovci és a Dol. Lendava körüli községek Összesen 28 bika volt díjazva. Jutalomképen 10461 dinár lett kiosztva. A hatóságokon felül a jutalom díjakhoz hozzájárultak még a következők. Benko József, M. Sobotá 500, Vogler Károly, Cankova 500 és a nuskovai kivitelei vágóhid 1500 dinárral, amelyért ezúton lesz kifejezve nyilvános hála (Srezko poglavarstvo v M. Soboti, št. 145/21 vet)

A londoni entente-konferencia.

— Németország részvétele.

Az »Evening Standard« közli, hogy Olaszország kétségtelenül hivatalosan beleegyezését fogja adni a Londonban július 16-án kezdődő szövetségi konferencián való részvételére. A konferencián valószínűleg Mussolini fogja képviselni Olaszországot.

A meghívó hatalom Angolország és a tanácskozásokon Macdonald fog elnökölni.

Németországot csak akkor hívják meg a konferencián való részvételre, miután a Dawes-jelentés alkalmazásáról megtörtént az eldöntés. Németországot ezután fogják felszólítani, hogy a keresztülvitel módozatai felett

való tanácskozásokban való részvételre küldje ki képviselőit.

Az Egyesült államok nem hivatalos megfigyelőt küld ki. A konferencia idején Hughes államtitkár más ügyből folyóan Londonban fog időzni; felkéri tehát hogy az Európai szövetségesek konferenciájának ülésén vegyen részt.

Mint Brüsszelből jelentik, a belga kormány késznek nyilatkozott a konferencián való részvételre, hogy késedelem nélkül végrehajthassák a szaktörvénytervezetet.

Japán szintén résztvesz az értekezleten.

Válságban a kisantant.

— Románia kilép, ha nem kap segítséget Oroszország ellen.

Tizennegyedikén kezdődik a kisantant prágai konferenciája. A román kormány hosszas tanácskozás után elhatározta, hogy a konferencián szövetségeseit határozott nyilatkozattal fogja felszólítani, hogy szövegezzék le magatartásukat egy orosz-román konfliktus esetére. A beográdi román követ ugyanis nyomatékosan hangoztatta kormányára előtt, hogy Jugoszlávia egy

orosz-román konfliktus esetén sem nyujtanak segítséget Romániának. Csehszlovákia ily irányu megtartása pedig mint ismeretes, sosem volt kedvező Romániára. A prágai tanácskozáson tehát nem lesz meglepetés, ha Románia bejelent a kisantantból való kilépését, ami természetesen a kisantant felbomlását jelenti.

Kérelem.

1924. évi jul. hó 10-én reggel 5 óra után a vasuti utcában levő 350. számú házamból kiszakítván magát a láncokból megszökött Rolf nevű sötétbarna 2 éves lompos farkaskutyám. Ki tud róla vagy nyomra vezet vagy haza hozza, illő jutalomban részesül. **Dr. Brandieu Silvus-né.**

Prošnja.

Dne 10-ga jul. 1924 zjutraj okolik 5 ure je iz moje v kolodvorski ulici stojéče híže št. 350. moj volčji temnorujavi hosmati 2 leti star pes, potem koje raztergal lance, odbejžal. Kdor zna za njega, ali mi ga přenese na moj dom, bom ga primerno obdarila. **Edita dr. Brandieu-ova.**

ELADÓ

1 éves valódi farkaskutyá. Bővebbet LEGENSTEIN-féle kávéházban.

KECSKE fiatal, fejős megvételre kerestetik. Bővebbet a Prekmurska Tiskarnában.

Trzto. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buzá	Din.	300
» » 'Zito—Rozs	»	225
» » Ovesz—Zab	»	250
» » Kukorica	»	250
» » Proszó—Kóles	»	300
» » Hajdina	»	255
» » Szenő—Széna	»	50—75
» » Graj—Bab csrés.	»	550
» » zmésan—vegyes bab	»	400
» » Krumpli	»	75—100
» » Len. sz.—Lenmag	»	
» » Det. sz.—Lóherm.	»	

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikóv. } Bika	13	14	15—16
Telice } Úszó	11	12	13—14
Krave } Tehén	6	8	11—12
Teoci } Borju			12—15
Szvinyé—Sertés			19—20
Mászt I-a—Zsirl-a			42—50
Zmőcsaj—Vaj			40
Spé—Szalona			32—50
Belice—Tojás 1 drb.			1

Birtokbérbeadás.

Sebeborcin kb. 45 hold szántó és kaszáló kb. 25 hold erdőnek lombgyűjtésével, lakóház, a szükséges gazdasági épületekkel, felszereléssel és állatállománnyal bérbe adatik. Bővebb felvilágosítást nyujt: **TOPLAK JÓZSEF** kereskedő Dolnja Lendaván.

Z-árendedávanye vérsztva.

V Sebeborci z okóli 45 plügov orátjé zemlé i trávníkov obztojécsé vérsztvo, z 25 plügov logá sztele grablányom, z sztanüvanya hí'zov i vérsztvenov hrambov, z inventálom i živinov sze za dogovorjeno céno i dóbo z árende dá. — Vecs sze zvé pri: **TOPLAK JÓZSEF** trzeci v **DOLNJOJ LENDAVI.**

Z-hája vszako nedelo. — Naprêplacilo za: 1 leto 47, pò 24 frtao 12 Din. Zvùn SHS., 70 Din v Ameriko 80 Din létno. Cèna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din rekláme 1— mali ogaszi 0-70 Din i dávek. Pri vecskrát popùstz.

Ròkopiszi, ki sze ne szhránijo i ne vrnéjo sze poslajo: Reditelszto i oprávniszto Mòrszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. —: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal 20. posta MURSKA SOBOTA. —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési Ára: 1 évre 47, félévre 24, negyedévre 12 Dinár. Külföldre 70, Amerikába 80 Din évente. Hirdetési ár: □ cm.-ként: szövegközi és nyiltér 1-50, rendes 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

Gazdálkodás

A tej.

írta Nemes Miklós állatorvos, Murska Sobota.

Érthetetlen, hogy a gazdaasszonyok és a gazdák között sokan vannak, akik a tejhez és annak házi kezeléséhez nem értenek. Az uri asszonyokat nem is emlitem; pedig éppen az utóbbiak között már sokan vannak, akik a tojás-hoz, a kolbászfélésekhez és azok kezeléséhez, a hushoz, liszthez, gyümölcs-höz, vászonhoz, kelméhez, sőt a cipő és keztyű készítéséhez használt külön-féle bőrhöz elég jól értenek, de a tejhez, túróhoz, vajhoz, tejfelhez. — Ismeretlenek előttük az okok, amiért a tejük következetesen „összemegy”; de azt a legaprólékosabban tudják, hogy pld. a szomszédék miért mennek szét. Azt sokan tudják, hogy a tej milyen veszedelmes betegségeket rejthet magában: a tuberkulozist, hasmenést, de hogy a tejtől tüdőgyuladást, tifuszt, szifilisz, lépfenét, száj- és körömfájást, kolerát, vörhenyt, difterát, torokgyuladást lehet kapni, arról sejtelmük sincsen.

Hasznos, ha tudjuk, hogyan kell a csecsemők tejét elkészíteni, hogyan lehet a tejet megtisztítani, sterilizálni és pástörözni, hogy az egészséges ital, (étel) maradjon vagy legyen. Ezért szándékom néha-néha közölni az egyes legfontosabb tudnivalókat és ezt természetesen különösen azért, mert erre néha-néha felkértek. Ámde, hogy dióhéjban és lehetőleg mindent megértsenek, itt-ott kissé mélyebben kell bepislantani az ismeretek tárába, az u. n. „tudományos részbe” és ez a szórakozástkeresőknek unalmas. Ámde, ha egyszer az alapismeretek birtokában leszünk, nem lesz fárasztó a többi. Egy második okot is említek, amiért szükséges a tej és kezelésének ismerete. Majdnem mindenik állam gondoskodik és hatóságilag intézkedik, hogy csakis egészséges, emberre ártalmatlan húst vehessünk, jó vizet ihassunk, nyilvános épületek egészségi állapotáról, stb.-ről, de a tej jószágáról (nem értem a vizezést és a leföldözést, mert az még hagyján, ha a tej egészséges,) gondoskodva nem lesz, pedig annyi az állatorvos, hogy egymástól nem tudnak megélni, ezek ellenőrizhetnék az áruba bocsátott tejet, akár csak a húst. Már-már azt sem tudják rendesen elvégezni. Erre minden államnak annál is inkább szüksége van, mert bár a csecsemőknek a legmegfelelőbb, a legegészségesebb tápláléka, minden kétséget kizáróan, az egészséges édesanyja teje, ámde azon anyák száma egyre kevesebb lesz, akik csecsemőiket maguk táplálják. Ezért kell az állatok tejét, különösen a tehénét, jól ismerni hiszen a tej az apróságok egyedüli tápláléka!

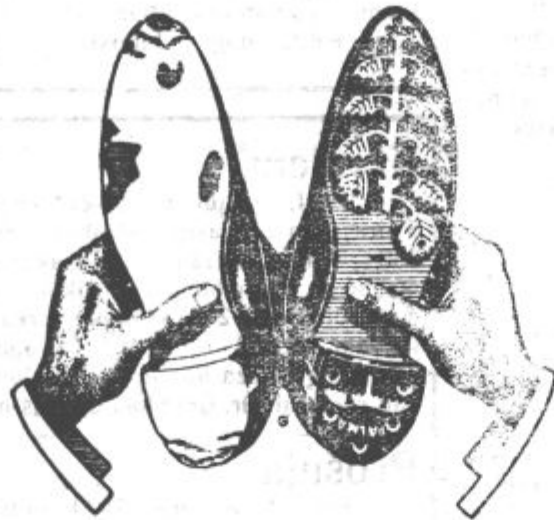
A tej a legnehezebben kezelhető élelmiszer, amely a fejestől a fogyasztásig annyira beszennyeződhetik, hogy a bomlásban levő hus, sajt, gyümölcs és más étel nem olyan veszélyes mint a tej; és hozzá kell tenni, hogy a tej veszélyessége nem szembetűnő, gyakran annyira jelentéktelen, hogy csak finomabb szakértői vizsgálattal lehet annak az egészségre veszélyes voltát megállapítani.

Hogy egészséges és jó tej álljon rendelkezésünkre, a termelés helyén kell kezdeni a vizsgálatot. Egészségesnek látszó, de mégis beteg tehén, nem ad egészséges tejet. Az istálló tisztasága igen nagy befolyással van a tej jószágára, ízére, zamatjára. A takarmányozás, az állatgondozás éppen úgy ellenőrizendő, mint a tiszta fejes, a tejkézelés, - árusítás, stb.

Mesés különbségek vannak a tejek között; nemcsak a közösen tartott, egyformán táplált 2 tehén teje között, hanem egy és ugyanazon tehén reggeli és esti teje között. Ezeket majd akkor fogjuk megkülönböztetni tudni, ha a tej-higiéniével megismerkedünk. Mindezt Dr. Rievel H. állatorvos tanár szerint ismertetem.

Legazán boldog csak az az ember, akinek ismeretei alacsonyak, mert mindennel beéri. Nincsen vágya jobb, szebb, izletesebb, kellemesebb stb. után, mert arról nem tud. Boldogtalan akkor lesz, amikor megismeri a kellemesebbet, a jobbat, stb.-it, mert ilyenben mindig nem részesülhet. Annyira kiművelni mindenkit pedig szintén nem lehet, hogy bár a fokozati különbségek ismereteinek birtokában, mégis beérje a kevésbé jóval vagy éppen a rosszal. Igaz az a mondat: „Der Mensch ist ein Gewohnheitstier.“ Ámde addig amig megszokja a rosszat, sok fájdalmába kerül. (Az eleinte könnyekkel fogyasztott száraz kenyér.) Finnyáskodást sem akarok elérni! De ha meg kell adni a tejért a pénzt, akkor kapjon a vevő olyant, amely izre, zamatra, táperjére kifogástalan és ne ártson az egészségnek.

A falun nyaraló fővárosi kis lány azért nem itta meg a kifogástalan tejet falun, mert ott „brrrr, a tej a tehénből folyik ki. Ellenben Pesten, — ahá, igen; ott tiszta, fényes fémcsovékből ömlik; az jó.” (Folt. köv.)

Pazite na razliko

med kožnimi potplati in Palma Kaučuk potplati in petami. Prednosti proti kožnimi potplati so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.

Zahtevajte edino le »Palma«.

K oddaji je

dvá kat. plüga neobtercsene logojce, pri glávnoj ceszti v Andrej-szkom há-tári. Vecs sze pozvê pri CSASZAR kmeti v Ivanovci p. Fokovci.

ODAJIJE ena nova hiša. — Stoji 3 sobe, 1 kuhinja, 1 štala, 1 klet. Svin-ski hlevi, veliko dvorišče in lepi vrt Fundužaje 340 kl². — Zvej se lahko pri NOVAK FRANCI zidarskem podj. Murski Soboti.

Legujabb Párisi és Bécsi kalap modelok, kalap ujdonságok nagy választék!! ban raktáron !!

Mindennemü kalap-alakítások elvállaltanak. Gyászkalapok 24 órán belül rendelésre elkészülnek. Harisnyák, bluzok, Női és gyermek kötények, női fehérenmü, függönyök, fátolok, pipe-recikkek legolcsóbb beszerzési forrása. Nőikalap 120 Din-től kezdve kapható.

A. KIRALY trgovina M. SOBOTA FŐ-tér Berger féle ház.

Sport autókocsik,

legujabb alakításu hatüléses nagyon keveset használtak, villanyvilágítással, összes kellekekkel modernül felszerelve helyszüke miatt jutá-: nyos áron eladó.

Cim a kiadóban.

Előfizetések és hirdetések „Mòrszka Krajínára” felvételnek Erdössy Barnabás papir és játékaru üzletében M. Sobotában a róm. katolikus templom mellett.

V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridatek« v zabo-čkih in ne kako ponaredbo. —

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se posebno jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi :FRANCK: z mlinčkom« zboljšuje in pocenjuje vsako kavo!